

Aftenposten

Nr. 547: Aftennr. Abonn.pris: Innenbys Kr. 11.00 pr. kvarter
3.75 pr. måned

Oslo, mandag 31. oktober 1938

Abonn.pris: Utenbys Kr. 12.00 pr. kvarter
4.25 pr. måned

Aftennr. 79. årg.

ENNAR HAR IKKE PILEN SAGT SOMMEREN FARVEL

Vi presenterer et enkelt blad av gårdsdagens fotoreportasje, kjempepilen i Tøyenhaven, den gamle rusken som er mer enn 100 år dag ut og dag inn, sommer og vinter, vår og høst, i felende aprilvind, i flommende julsols, i oktoberregn og skjermet av vinterens hvite teppe har satt sitt øverdige preg på den gamle park.

Ennå er pilen tett i løverket, ennå er den sommerlig odsel i sin skjønnhet, og ennå er der chansen til en siesta under dens duvende grener. Ja, ennå kan solen spille i høstgrønt løv, ennå kan ekornet leke gjemsel mellom bladene, og ennå kan den gamle kjempen opta konkurransen med dammens siste vannlille. I gratie og ynde gikk kanskje pilen med seleren, skjont, hvem vet, vannlillen har heisommerlig sđdme blomst og blad —.

Sangfuglene har sagt pilen et høstlig farvel og på gjensyn når våren etter holder sitt inntog. Storsangerne trenger mildere klima for å bevare stemmeprakten, det er blitt taust i pilens løvrike krone. Smart er det bare gråspurven og kråken som er tilbake, våre vinterlige venner, som ikke skifter bollig ettersom naturen skifter drakt, våre følgesvenner i gode og mindre gode dager.

Men — ennå kan man ta sig en tur i Tøyenhaven og spinne gylne drømmer om den sommer som svant, ennå kan vi hente livsmot til den vinter som kommer. Hvad drømmer den om, kjempen? Det samme som oss selv? Om trekkfuglene som drog, om barnelateteren som blev borte, om menneskene som medtalte i ly av dens skjermende grener? Et det var gamle stridbare verden som har fått dens tunge grener til å lute så mismodig, eller står den der og forbereder sig på løvfallet, på bladene som stille og varsomt skal hvirve mot jord, først ett og ett, så fler og fler, inntil novemberstormen herjer over Oslohagen og hjelper hundrengingen med å bli kvitt sitt siste sommerflor. Beredt og avklædt til å motta sneen som legger sitt lunende hvite teppe over grenene —

Ennå har ikke pilen sagt sommeren farvel.

Marsbeboere skaper panikk i Amerika.

Hørespill i kringkastingen opfattes som virkelighet.

New York, 31. oktober.

Columbia Broadcasting Co. kringkaster igår et hørespill bygd over H. G.

Tilnærmlsen mellem Vestmaktene og de totalitære stater.

Ingen utsikt til overenskomst i nær fremtid.

Fra Aftenpostens korrespondent.

Paris, 31. oktober.

I velunderrettede kretser hevder man at den franske og den britiske regjering vil forsøke å komme til en slags forståelse med Tyskland og Italia, men det fremheves samtidig at det er lite sannsynlig at den franske regjering er villig til å gå til fullstendig omlegning av den politikk den har fulgt både i Spania og andre steder. En plutselig kursendring synes å være utslikket etter en tale som Herriot har holdt på den socialradikale kongress i Marseille, og den mottagelsen talen fikk.

Det bekreftes at Hitler under

sin samtale med den franske ambassadør Francois-Poncet i Berchtesgaden 18. oktober gav uttrykk for sitt ønske om å leve på fredelig fot med vestmaktene, men han brukte meget vake uttrykk, og spørsmålet om en fransk-tysk avtale ble overhodet ikke reist. Et resultat i den retning vil sannsynligvis bare bli nådd etter langvarige forhandlinger som den nye franske ambassadør i Berlin, Coulondre vil få som oppgave å føre. For Francois-Poncet overtar sin nye post i Rom, skal han være i Frankrike og diskutere linjene for den politikk han skal følge i den italienske hovedstad.

Det bekreftes at Hitler under

Wells roman om marsboernes angrep på vår klode. «War of the Worlds». Bynavn som forekommer i romanen var erstattet med amerikanske navn og dette forårsaket en lang rekke opringninger fra alle kanter av landet og både Columbia Broadcasting og de andre amerikanske kringkastingstasjonene måtte tilslutt sende ut meddelelsene om at hørespillet var helt igjennom fantasi. Mange mennesker ble grepert av masse-hysteri og i nogen distrikter i New Yorks omegn begynte folk å ramme sine hjem. Det blev også ringt op til avisene og politistasjonene fra opskremte mennesker som påstod at de hadde sett marsboerne. I Atlanta og Georgia trodde mange at verdens ende var nær og folk samlet seg til bonn. I en kirke i Indianapolis styrte en kvinne inn under gudstjenesten og aksjonat New York var tillintetgjort. «Det er verdens ende, la oss gå hjem og dø. Jeg hørte det nettopp i kringkastingen», ropte hun. Gudstjenesten ble sieblikklig avbrutt. I New Jersey blev folk opskremt av et rykte om at marsbeboerne var kommet i en meteor og med dødsstråler. Det fortelles at hundrevis av bilister gjennemtråket staten for å finne det sted hvor marsbeboerne skulle være landet.

Rykten om at det var foretatt gassangrep spredte sig med slik fart at

mange leger og sykepleiersker meldte sig til tjeneste på sykehuse. Også i Canada blev avisene ringt op av hysteriske folk som hadde lyttet til hørespillet.

Under en polititazzia i Gaza igår blev 150 araber fort til politistasjonen for å forhøres.

I en landsby trenget britiske soldater idag plutselig inn i et lokale hvor en av de arabiske oprør

KRIGEN I PALESTINA

Arabiske oprørere føres som fanger inn i Jerusalem under bevakning av britiske soldater.

Jerusalem, 31. oktober.

Under en polititazzia i Gaza igår blev 150 araber fort til politistasjonen for å forhøres.

I en landsby trenget britiske soldater idag plutselig inn i et lokale hvor en av de arabiske oprør

eres domstoler holdt måste. En araber blev skutt under den kamp som opstod, og rettens administratør, en sjek, og en annen araber blev arrestert.

Forskellige terrorhandlinger igår og idag har i alt kostet 9 ara

bere livet. Dessuten er en jøde drept. Mange er såret.

På grunn av de mange attentatene har de britiske militærmindigheter besluttet å føre et grundig gjennomsøkning av byer og landsbyer.

Kjempebranden i Marseille.

Statminister Daladier (lengst til høyre) og innenriksminister Sarraut (lengst til venstre) som siervidner til tragedien.

Meglingen for skogbruksdefinitivt avbrutt.

Intet grunnlag for forslag, sier riksmelegmannen.

Skogdrift umulig uten reduksjon av lønningene, sier skogeierne.

Vi mottok i middags følgende kommunikat: Riksmelegmannen meddeler at han idag har avsluttet meglingen i skogsarbeiderkonflikten. Han har ikke funnet grunnlag for fremsettelse av forslag.

Det er jo en temmelig alvorlig situasjon som derved er opstått. — Kort etter at ovenstående meddelelse var utsendt, hadde vi en samtale med arbeidsutvalget i Skogbruks Arbeidsgiverforening, som består av skogeier Anders P. Holth, direktør Braaten, skogeier Kaare Sjølie og skogeier Braaten. Herrene uttalte bl. a. følgende om situasjonen:

Som bekjent likk arbeiderne ifjor et konjunkturtilllegg, hvis størrelse for enkelte deler av tariffene gikk op til over 50 prosent. Tillaget var høyt, men man gikk med på det for at fjorårets konjunkturer på tommermarkedet ikke skulle gå arbeidsgivere og arbeidere forbi. I år er som bekjent tommerprisen gått ned fra kr. 22 til kr. 13 pr. kbm, og arbeidsgiverne har derfor nu måttet

forlange en regulering av arbeidsprisene, — dog således at arbeiderne fremdeles skulle få beholde den del av fjorårets tilllegg som svarer til leveomkostningenes stigning. Man må være klar over at arbeidspriser som ligger for høyt i forhold til den nuværende tommerpris vil medføre at det blir meget lite arbeide i skogen.

— Når det nu brast, — sier hr. Holth, — var grunnen den at arbeiderne ikke ville ta konsekvensen av konjunkturdannelsen, de reduksjoner de ville gå med på var så uvesentlige at de ikke ville få nogen som helst praktisk betydning.

— Og hvad nu — ?

— Om en måned kan jo riksmelegmannen innkalte til ny megling, men i mellomtiden er altså en måned av den beste hugstid

gatt. Der er som bekjent erklært biokade, og det blir fortsatt helt stille i skogene.

— Hvor mange skogeiere rammes av konflikten?

— For det første foreningens 600 medlemmer, men den rammer i virkeligheten langt videre, for der blir ingen nevneverdig drift hos de andre heller før vår tariff er lorden.

— Er ikke dette en temmelig enestående situasjon?

— Vi hadde en lignende konflikt i 1930, som var like til jul, men da var konjunktursituasjonen en ganske annen.

Spåkonen får antagelig sine penger tilbake.

Innbruddstiltveriet hos spåkonen Pauline Furuseth i Våler later til å være et forsøk på å kopiere affären fra Brandbu, hvor den enslige Karen Haug blev bestjålt for hele sin formue. Pauline Furuseth og hennes mann bor alene på en liten plass i nærheten av gården Gjerdrum i Våler. Ekteparet er over 80 år, og de er begge meget tunghørt. De har ikke merket noget til at ruta i stuen blev tatt ut, at tyvene gikk inn og dirket op skapet hvor pengene lå og derefter omhyggelig satte ruta inn igjen.

Pauline Furuseth har helt siden hun var ganske ung hatt stort ry som spåkone. Hun har spesielt sett sig som rådgiver i hjerteanliggender, og hun har da naturligvis vesentlig hatt sitt klientel blandt ungdommen. Det er rent utrolig hvor mange det er som har satt sin lit til Pauline og hennes kortstokk, og særlig om lørdagskveldene var det en ren folkevandring til henne. Folk kom langveis fra i busser og biler, og pengene fløt rikelig inn i den lille stuen. I almindelighet har hennes honorar vært 1 krone, men ellers overlot hun det til kundene å bestemme betalingen. Og det er klart at man var ikke så knipen når det gjaldt en gunstig spådom.

Merkelig nok er det ingen som har spådd Pauline at hun vilde bli av med sine penger, hvilket hun ikke oppbevarte dem på en mere betryggende måte. Riktignok er det ikke fritt for at hun har skillinger i banken også. Men hun har ikke hatt nogen sterlig tro på bankene, og det mest har hun derfor hatt nedlast i sitte skap i stuen. Dette var ingen hemmelighet i bygden, og det kan vel hende at rykten om hennes rigdom har fått det til å krible i fingerne på svake sjeler.

Sørensentrøveren i Solør er idag i Våler for å avsl fenglingskjennelse over de til mistenke, to gutter Simensen og Sparby, henholdsvis 19 og 27 år. Guttene har i det siste arbeidet på en gård i nærheten av Furuseth og har dermed fått anledning til å sondere terrenget. Sa vidt vi forstår er det god utsikt til at Pauline får sine 17,750 kroner igjen, men lensmann Nordhagen, som har hatt etterspørsmål, ønsker ikke å gi nogen nærmere opplysninger for fenglingspåsætningen er avgjort.

Franco-offensiv mot Catalonia.

Salamanca, 31. oktober.

I det store hovedkarters kommunikat om gårdsdagens kamper heter det at Franco-troppene igår brot gjennem regjeringsstroppe for å forsvare forsvaret som pågikk i Cadafjellene på Ebro-fronten. Regjeringsstroppen hadde 440 falne, og 14 av deres fly ble skutt ned under luftkamper over dette avsnitt, heter det.

Barcelona, 31. oktober.

I forsvarsdepartementets kommunikat heter det at Franco-troppene har innledet sin svylene Ebro-offensiv. Angrepet samler sig særlig om Sierra Caballos (Cadafjellene), hvor det ble kjempet hårdnakket hele dagen. Regjeringsfly har